

projekt

Gminny Program Profilaktyki **i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** **na rok 2017** **Gminy Rawa Mazowiecka**

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego jego potrzeb.

Ustawodawca wskazał gminom źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, zadania.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej,
- 2) Poradnię Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczenia Uzależnień,
- 3) Policjom,
- 4) kuratorami sądowymi,
- 5) samorządem gminnym,

6) organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy i miasta Rawa Mazowiecka.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działając w oparciu o następujące akty:

- 1) ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowała następujący Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka .

Diagnoza Sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Rawa Mazowiecka.

Liczba mieszkańców w Gminie Rawa Mazowiecka wynosiła (na dzień 31.12.2015r.) 8695 (zameldowanych na pobyt stały) z tego 6930 powyżej 18 roku życia. Na dzień 18.12.2014 roku osób zameldowanych na terenie naszej gminy mamy 8689 powyżej 18 roku życia 6986.

Rada Gminy określiła uchwałą Nr. XXXI/185/09 z dnia 29 maja 2009 następujące limity punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży- 35,
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży-10.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% w naszej Gminie w 2014r. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła 24, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży 5.

W 2015r. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła 23, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży 7.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2014 rozpatrywała 21 wniosków dotyczących osób nadużywających alkoholu. W roku 2015 rozpatrywała 16 nowych spraw dotyczących osób nadużywających alkoholu. W 2015 roku złożono do sądu 18 wniosków o orzeczenie przymusowego leczenia odwykowego.

Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej).

Ze sprawozdania złożonego przez Stowarzyszenie „Pogotowie Rodzinne” im. Jolanty Fadeckiej realizującego w ramach wsparcia zadanie „ Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie ...” wynika, że odnotowano 12 przyjęć konsultacyjnych w okresie 27.01.2015-31.12.2015. W roku 2014 odnotowano 22 przyjęcia w okresie 07.02.2014-31.12.2014.

W ramach prac w/w. Zespołu Interwencyjnego prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. W skład zespołu wchodzi między innymi przedstawiciel GKRPA a do pracy w grupach roboczych w miarę potrzeb zapraszany jest pełnomocnik.

Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty	11	16	31	21	32

Liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z przemocą.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	30	52	40	32	88

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowym wynika, że część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

Znacząca część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Rawa Mazowiecka jest organem prowadzącym.

Na terenie gminy funkcjonują trzy Zespoły Szkół Ogólnokształcących i dwie Szkoły Podstawowe.

Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny.

W 2015 przeprowadzono pierwsze, na tak dużą skalę, badanie rozmiaru problemów społecznych na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. Badano między innymi zagadnienia związane z alkoholem.

Aby zapewnić reprezentatywność badanej populacji zbadano relatywnie dużą próbkę osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących, i uczęszczających do Szkół Podstawowych bądź Gimnazjum na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. Badania przeprowadzone zostały od 8 do 14 września bieżącego roku we wszystkich klasach III, IV, V oraz VI Szkół Podstawowych oraz w I i II klasach Gimnazjum. Badaniem zostali objęci wszyscy obecni uczniowie. Tak dobrana próba była stosunkowo duża liczebnie. Ostatecznie z zaplanowanej grupy udało się przebadać 353 osoby.

Po analizie zebranych danych sformułowano kilkanaście wniosków, z których najważniejsze to:

- 1) alkohol jest najbardziej popularną używką w populacji badanych uczniów z terenu Gminy Rawa Mazowiecka. Ponadto im starsza młodzież, tym częściej deklaruje kontakt z alkoholem,
- 2) zjawisko rozpowszechnienia picia alkoholu nie okazało się zróżnicowane ze względu na płeć badanych osób,
- 3) wraz z wiekiem widoczny jest wzrost liczby młodych osób sięgających po alkohol, wzrost ilości wypijanego przez nich alkoholu oraz coraz częstszy udział napojów wysokoprocentowych w strukturze spożycia napojów alkoholowych,
- 4) większość badanej młodzieży ma za sobą pierwszy kontakt z alkoholem. Wiek inicjacji alkoholowej u badanych osób przypada na 12-13 rok życia, choć z inicjacją mamy do czynienia również w okresie nauki w Gimnazjum.

Jeśli chodzi o badania wśród osób dorosłych najważniejsze wnioski to:

- 1) grupami wiekowymi w populacji dorosłych najbardziej zagrożonymi występowaniem skutków ubocznych wynikających ze spożywania alkoholu są osoby młode. Jednak ze starszej grupy wiekowej „rekrutować może się” w przyszłości znaczny odsetek osób przekraczających granicę przyjętych norm,
- 2) wśród badanych osób dorosłych zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn odnotowano przypadki występowania problemów i trudności z zaprzestaniem picia,
- 3) zdecydowana część mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka ocenia problemy alkoholowe jako powszechnie występujące i poważne, wymieniając je w grupie najważniejszych lub bardzo ważnych problemów społecznych na gruncie lokalnym, choć zastanawiać musi relatywnie duża grupa mieszkańców nie dostrzegających tego problemu lub bagatelizujących istniejący problem,
- 5) wśród młodszej grupy badanych respondentów częściej padały deklaracje, co do potrzeby rozwijania działalności placówek zajmujących się specjalistyczną terapią oraz leczeniem osób uzależnionych i udzielaniem wsparcia dla osób żyjących z alkoholikami. Ponadto respondenci należący do tej grupy wiekowej także znacznie częściej wskazywali na rozwijanie działań o charakterze profilaktycznym, służących zapobieganiu i przeciwdziałaniu problemom alkoholowym i narkotykowym wśród dzieci i młodzieży.

Otrzymane dane statystyczne powinny stanowić bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać to również

podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, w przypadku presji otoczenia.

Rozdział I

Cele programu

§ 1.1 Celem programu jest:

- 1) rozpatrywanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie gminy Rawa Mazowiecka oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- 2) zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów związanych z używaniem alkoholu,
- 3) zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień na terenie gminy,
- 4) zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi Problemami,
- 5) kreowanie i propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

2. Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wyżej wymienionych celów są:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych ,
- 2) zapewnienie mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży, dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych promujących zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu,
- 3) zmiana zachowań i postaw mieszkańców gminy i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem,
- 4) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Rozdział II

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

§ 2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu odbywa się poprzez:

- 1) przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych publicznych ośrodków zamkniętych osobą uzależnionym i ich rodziną,
- 2) przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików
- 3) finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry /opinie dla potrzeb sądowych/ osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- 4) składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym .

Rozdział III

Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

§ 3. Udzielanie rodzinom , w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie odbywa się poprzez:

- 1) kontynuowanie współpracy z Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczenia Uzależnień w zakresie wymiany informacji, kierowania pacjentów,
- 2) przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:
 - pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną,
- 3) prowadzenie edukacji publicznej poprzez miejscowe mas – media oraz zakup ulotek, broszur i poradników,
- 4) zorganizowanie wycieczki letniego z programem profilaktycznym/socjoterapeutycznym dla dzieci ze środowisk zagrożonych patologią,

- 5) kontynuowanie działalności świetlic z programem profilaktycznym działających przy szkołach na terenie gminy a także finansowanie innych zajęć pozalekcyjnych zawierających elementy profilaktyki,
- 6) współpraca z Policją w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, wymiany Informacji,
- 7) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającym w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8) podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli, pracowników świetlic i sprzedawców napojów alkoholowych(kursy, szkolenia, konferencje).

Rozdział IV

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

§ 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych odbywa się poprzez:

- 1) organizowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień, prelekcji, dla dzieci i młodzieży,
- 2) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy terapeutycznej z dziećmi z rodzin alkoholowych oraz prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla pedagogów, nauczycieli, psychologów oraz przedstawicieli innych zawodów,
- 3) prowadzenie w miarę potrzeb i środków finansowych pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych,
- 4) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych,
- 5) zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno – edukacyjnych (książki, kasety, płyty DVD, broszury, ulotki, prenumerata czasopism, itp.),

- 6) organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym,
- 7) podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

Rozdział V

Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

§ 5. Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych obejmuje:

- 1) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych między innymi poprzez zabezpieczenie w programie współpracy środków na działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 2) wspieranie działań zmierzających do ograniczenia i zapobiegania przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznej, a w szczególności przestępstw związanych z nadużywaniem alkoholu,
- 3) wspieranie działań i działalności stowarzyszeń, i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- 4) współdziałanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w udzielaniu pomocy materialnej ,prawnej oraz pomocy z zakresu pracy socjalnej dla rodzin z problemem alkoholowym.
- 5) prenumeratę czasopism specjalistycznych, branżowych i umożliwienie korzystania z nich instytucjom i stowarzyszeniom współpracującym.

Rozdział VI

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego

§ 6. Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego obejmuje:

- 1) podejmowanie działań interwencyjnych wobec prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, w szczególności skierowaną do młodzieży,
- 2) podejmowanie działań interwencyjnych wobec przypadków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nietrzeźwym, nieletnim, na kredyt lub pod zastaw,
- 3) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy,
- 4) występowanie przed sądem w roli oskarżyciela posiłkowego,
- 5) opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział VII

Wspieranie zatrudnienia socjalnego

§ 7. W przypadku utworzenia centrum integracji społecznej finansowane będzie funkcjonowanie CIS proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w oferowanych przez nie zajęciach integracyjnych.

Rozdział VIII

Sposoby realizacji Gminnego Programu

§ 8 1. Realizacja niniejszego Programu nastąpi poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom,
 - 2) nadzór nad realizacją zleconych zadań,
 - 3) tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu.
2. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów nadużywania, alkoholu zawartych w niniejszym programie prowadzi Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział IX

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 9. Wydatki na wynagrodzenia i szkolenia członków komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

§ 10. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się w wysokości 120 zł. brutto za udział w każdym posiedzeniu tej komisji.

§ 11. Za udział w przeprowadzeniu kontroli opisanych w rozdziale VI Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 120 zł. brutto.

§ 12. Za udział w pracach zespołu do spraw profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz przeciwdziałania przemocy domowej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 120 zł. brutto.

§ 13. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wymienione w § 10,11 i 12 będzie sumowane i wypłacane kwartalnie.

§ 14. W miarę potrzeb prowadzone są dyżury na które wzywane są osoby, co do których toczy się postępowanie komisji.

Rozdział X

Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 15.1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 851 - ochrona zdrowia**.

Rozdział XI

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 16. Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmuje:

- 1) składanie rocznego sprawozdania do 31 marca następnego roku z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Rady Gminy,
- 3) doraźna kontrola wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy.

Rozdział XII

Przewidywane efekty realizacji Programu

§ 17. 1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka wobec skutków nadużywania napoi alkoholowych.

2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napoi alkoholowych.

3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu.

Informacja o przebiegu konsultacji

(odpowiednia informacja zostanie umieszczona po konsultacjach).

